

Korzenie przemocy w Europie

Luc Perceval, gwiazda światowego teatru, będzie bohaterem tegorocznego Malta Poznań Festival (27 czerwca – 3 lipca).

JACEK CIEŚLAK

„Nasz program powstawał w odpowiedzi na kryzys humanitarny na granicy polsko-białoruskiej, rasizm, którego ten kryzys był i jest przejawem, skrajne podziały społeczne i konflikty kulturowe. Wojna w Ukrainie wzmocniła naszą potrzebę marzenia o bardziej równościowym jutrze” – napisali Michał Merczyński, Joanna Pańczak, Dorota Semenowicz, twórcy programy.

W 2021 r. festiwal Malta rozpoczął nowy nurt programowy – Portret Artysty / Artystki. Portretowanym artystą jest w tym roku Luk Perceval – flamandzki reżyser, aktor, od 2019 r. artysta rezydent gandawskiego NTGent.

W Poznaniu po raz pierwszy pokaże w całości „Cały smutek Belgii”, trylogię, w której przygląda się historii Belgii – państwa bez narodu, podzielonego, w którym jak w soczewce skupiają się problemy dzisiejszej Europy, w tym kolonizacyjnej przeszłości, masowej imigracji, wielokulturowości, prawicowego zwrotu.

Punktem wyjścia do pierwszej części „Czarny: Kongo” były dzienniki i wykłady Afroamerykanina Williama Henry’ego Shepparda, który jako misjonarz Kościoła prezbiteriańskiego dotarł w 1890 r. do stolicy królestwa Kuba na terenie Konga. Głośno mówił o terrorze króla Belgów Leopolda II, który z Konga uczynił swoją prywatną własność, i niszczeniu afrykańskiej kultury.

Druga część „Żółty: Rex” nawiązuje do wpływowego faszystowskiego ruchu Rex. Opowiada o kolaboracji Flandrii z nazistami na podstawie sztuki Petera van Kraaija o flamandzkiej rodzinie i jej najbliższym kręgu. To członkowie faszystowskich Czarnych Brygad, Legionu Flamandzkiego, który walczył na froncie wschodnim, oddziału dla dziewcząt Narodowo-Socjalistycznej Młodzieżowej Flandrii, Legionu Walońskiego i SS.

Trzecia część „Czerwony: Święta wojna” opowiada o zamachach terrorystycznych z 22 marca 2016 r. na stacji metra i lotnisku w Brukseli. Zginęło 35 osób, a 340 zostało rannych. Sprawcami byli syryjscy bojownicy IS, powiąza-

ni z zamachami w Paryżu w 2015 r., mieszkańcy Brukseli. Reżyser pyta, dlaczego większość bojowników IS zwerbowano w Brukseli?

W programie znalazły się także prace artystek i artystów, dla których głównym tematem są pochodzenie, kolor skóry, podwójna tożsamość, tacy jak Jaha Koo, Rusnam, Marcela Levi & Lucía Russo, Lia Dostlieva i Andrii Dostliev, Pablo Ramírez González, Wiktor Bagiński. Z kolei Trajal Harrell, Olena Siyatovska, Zoi Michailova i Taras Gembik koncentrują się na potrzebie bliskości, kontaktu, solidarności.

Dla wielu uczestników festiwalu od lata kojarzy się on z Generatorem Malta, który pod kierunkiem kuratorki Joanny Pańczak powróci do pierwotnej formuły miasteczka festiwalowego. Będzie działać na placu Kolegiackim, dziedzińcu Urzędu Miasta Poznania oraz w parku im. Chopina. Tam odbędą się spektakle plenerowe integrujące różne pokolenia (Générik Vapeur, V.O.S.A., Cirkus-kus, Michała Walczaka), jak i przeniesione na otwartą scenę z desek spektakle Teatru Zagłębia w Sosnowcu, a także koprodukcje Malta Festival Poznań i Teatru Łaźnia Nowa w Krakowie.

Nie będzie zapowiadanej białorusko-ukraińsko-polskiej „Nastii” z Teatru Powszechnego w Warszawie, który krytykuje organizatorów, ci zaś argumentują, że scena wymaga adaptacji spektaklu, finansowanie wycofał też główny sponsor. W Auli Artis obejrzyć będzie można „The Köln Concert” z Schauspielhaus Zurich. Trajal Harrell, ceniony amerykański choreograf stworzył widowisko do słynnego nagrania Keitha Jarretta.

Pokazy filmów organizowane są we współpracy z Festiwałem Filmowym WATCH DOCS. W programie m.in. „Sztuka przeżycia” Davida Henry’ego Gersona o losach syryjskich artystów, którzy przeżyli piekło w swoim kraju i starają się odbudować swoje życie na emigracji, i „Heda” Kamila Witkowskiego o tragicznym losie Cieczenki, która z pięciorgiem dzieci szukała szansy w Polsce.

Pod szyldem Forum odbędzie się m.in. spotkanie z Oksaną Zabuzko, jedną z czołowych postaci życia publicznego w Ukrainie, autorką m.in. powieści „Badania terenowe nad ukraińskim seksem”.

/©P

„Cały smutek Belgii” Luca Percevala z NTGent